

Sygn. akt I ACz 394/14

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie I Wydział Cywilny w składzie następującym

Przewodniczący:	SSA Dariusz Mazurek (spr.)
Sędziowie:	SA Jan Sokulski Del. SO Bogdan Ziemiański

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2014 r. na posiedzeniu niejawnym sprawy z **powództwa (...) Spółka z o.o. w Z.**

przeciwko **P. W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia **pozwanego**

na postanowienie Sądu Okręgowego – Sądu I Gospodarczego w Rzeszowie

z dnia 3 lutego 2014 r., sygn. akt VI GC 131/12

p o s t a n o w i a:

uchylić zaskarżone postanowienie

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 lutego 2014 r Sąd Okręgowy w Rzeszowie uchylił wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 22 października 2013 r w sprawie sygn.. akt VI GC 131/12 w pkt I co do kwoty 46 710 EUR i w tym zakresie postępowanie umorzył.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Okręgowy wskazał że powód cofną pozew ze zrzeczeniem się roszczenia w części obejmującej żądanie zapłaty kwoty 46 710 EUR. Dlatego Sąd Okręgowy na podstawie art. 332 § 2 k.p.c. uchylił w wyrok w zakresie cofniętej części powództwa i postępowanie umorzył.

Postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie zaskarżył w całości pozwany, którym domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia i zasądzenia na rzecz pozwanego od powoda kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu postanowieniu pozwany zarzucił naruszenie przepisów postępowania art. 203 k.p.c. o, art. 363 § 1 k.p.c., art. 365 § 1 k.p.c. oraz dokonanie błędnego ustalenia stanu faktycznego, że powód pismem z dnia 11 grudnia 2013r. cofnął pozew ze zrzeczeniem się roszczenia oraz poprzez uznanie mocy wstecznej oświadczenia powoda o zrzeczeniu się roszczenia z dnia 23 stycznia 2014 r.

Skarżący upatrywał naruszenia wskazanych przepisów postępowania przez przyjęcie przez sąd, że strona powodowa skutecznie cofnęła pozew co do kwoty 46 710 EUR oraz, że pomimo nieskutecznego cofnięcia pozwu sąd ocenił, że zachodzą przesłanki do umorzenia postępowania, a także poprzez uznanie przez sąd, że cofnięcie pozwu było skuteczne pomimo, że było dokonane po uprawomocnieniu się wyroku, którym Sąd Okręgowy był związany.

W dniu 27 czerwca 2014r. do Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie wpłynęło pismo powoda o cofnięciu pozwu wraz z oświadczeniem pozwanego, który wyraził zgodę na cofnięcie pozwu i zrzekł się kosztów procesu.

Sąd Apelacyjny w Rzeszowie rozpoznając zażalenie ustalił, że do wydania zaskarżonego postanowienia doszło w następujących okolicznościach faktycznych i prawnych:

Powód (...) Zakład (...) Sp. z o.o. w Z. domagał się zasądzenia od pozwanego P. W. kwoty 120 000 EUR wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 16 lipca 2010r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Wyrokiem z dnia 22 października 2013r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego koszty procesu.

Na wniosek powoda Sąd Okręgowy sporządził i doręczył powodowi w dniu 28 listopada 2013r. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem.

Dnia 16 grudnia 2013r. do Sądu Okręgowego w Rzeszowie wpłynęło pismo powoda zawierające oświadczenie powoda o cofnięciu pozwu w zakresie żądania zapłaty kwoty 46 716 EUR. W tym samym dniu wpłynęła apelacja powoda od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 22 października 2013 r. , którym powód zaskarżył wyrok Sądu Okręgowego w części w jakiej oddalono żądanie zapłaty przez pozwanego na rzecz powoda kwoty 73 284 EUR z ustawowymi odsetkami od 16 lipca 2010 r oraz w zakresie rozstrzygnięcia o kosztach procesu. Dnia 23 grudnia 2013r. pozwany zawiadomiony został przez sąd o złożeniu przez powoda oświadczenia o cofnięciu pozwu. W piśmie procesowym z dnia 9 stycznia 2014 r. pozwany oświadczył, że nie wyraża zgody na cofnięcie pozwu w zakresie w jakim wynikało to z oświadczenia powoda. W piśmie procesowym z dnia 27 stycznia 2014 r powód oświadczył w odpowiedzi na pismo pozwanego, że częściowe cofnięcie pozwu w zakresie żądanie zapłaty kwoty 46 710 EUR następuje ze zrzeczeniem się roszczenia w tej części.

W piśmie z dnia 27 czerwca 2014r. (data wpływu pisma do Sądu Apelacyjnego) powód cofnął pozew w całości, jak oświadczył, także w zakresie objętym apelacją z dnia 11 grudnia 2013r. i wnosił o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie w całości i umorzenie postępowania. Cofnięcie pozwu nastąpiło za zgodą pozwanego (oświadczenie powoda z dnia 27 czerwca 2014r. dołączone do pisma powoda.

Oceniając skuteczność złożonego przez pozwanego oświadczenia o cofnięciu pozwu Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Cofnięcie pozwu podlega ocenie Sądu co do zgodności tej czynności z prawem i zasadami współzycia społecznego. Niezależnie od tego cofnięcie pozwu podlega ocenie co do jego skuteczności ze względu na wymogi określone w art. 203 § 1 k.p.c. dla skutecznego cofnięcia pozwu. Ponieważ oświadczenie o cofnięciu pozwu przez powoda co do części żądania dotyczącego zapłaty przez pozwanego kwoty 46 710 EUR złożone zostało już po wydaniu wyroku, do oceny skuteczności cofnięcia pozwu zastosowanie miał przepis art. 323 § 2 k.p.c. Przepis ten stanowi wyjątek od zasady, związania Sądu treścią wydanego w sprawie i ogłoszonego wyroku i dopuszcza możliwość cofnięcia pozwu za zgodą pozwanego, a jeżeli cofnięcie połączone jest ze zrzeczeniem się roszczenia bez tej zgody, o ile nastąpiło ono przed uprawomocnieniem się wyroku i przed jego zaskarżeniem.

Rozpoznając zażalenie pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Rzeszowie w przedmiocie uchylenia wyroku i umorzenia postępowania w zakresie cofniętego przez powoda żądania Sąd Apelacyjny w Rzeszowie zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione.

Sąd Apelacyjny podziela pogląd prezentowany przez skarżącego, że brak wymaganej zgody pozwanego na cofnięcie pozwu czyniło to cofnięcie bez skutecznym, o ile powód wraz z cofnięciem pozwu nie oświadczył, że cofnięcie pozwu następuje ze zrzeczeniem się roszczenia.

W orzecznictwie dominuje pogląd, że zrzeczenie obejmuje roszczenie materialnoprawne (por. m.in. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów SN - zasada prawna z dnia 23 lutego 1970 r., III CZP 81/69, OSNC 1970, nr 7-8, poz. 119). Materialnoprawne skutki, jakie wywołuje zrzeczenie się roszczenia, będące aktem rozporządzającym, mają chronić pozwanego, aby nie był narażony na kolejne pozwanie o to samo roszczenie. W uzasadnieniu uchwały składu siedmiu sędziów SN z dnia 23 lutego 1970 r., III CZP 81/89, OSNCP 1970, nr 7-8, poz. 119, potwierdzony został dominujący w orzecznictwie pogląd, w myśl którego zrzeczenie obejmuje roszczenie materialnoprawne. Należało zatem ocenić, że wobec braku zgody pozwanego na cofnięcie pozwu, materialno - prawne skutki związane z cofnięciem pozwu wraz ze zrzeczeniem się roszczenia mogły nastąpić dopiero w chwili gdy pozwany złożył takie oświadczenie. W ocenie Sądu Apelacyjnego nastąpiło to w dniu 27 stycznia 2014r. w dacie wpływu pisma nadanego przez pozwanego w dniu 24 stycznia 2014r. zawierającego oświadczenie pozwanego o zrzeczeniu się roszczenia. Jednak wobec bezskuteczności złożonego wcześniej oświadczeniem o cofnięciu pozwu i wobec braku zaskarżenia przez strony wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 22 października 2013r. w części oddalającej powództwo co do kwoty 46 710 EUR wyrok ten uprawomocnił się w tej części. Skoro tak, to Sąd Okręgowy w Rzeszowie był związany prawomocnym rozstrzygnięciem i nie mógł stosując przepis art. 332 § 2 k.p.c. i uchylić wyroku w części i w jaki stał się prawomocny i umorzyć w tym zakresie postępowania.

Nie ma racji powód o ile podnosił w odpowiedzi na apelację, że nie podniesienie przez skarżącego w zażaleniu zarzutu naruszenia art. 332 § 2 k.p.c. skutkować powinno oddaleniem zażalenia.

Sąd Apelacyjny zauważa, że zasady dotyczące oceny skuteczności cofnięcia pozwu zawarte zostały w przepisie art. 203 § 1 - 4 k.p.c. Przepis art. 332 § 2 k.p.c. normuje jedynie szczególną sytuację gdy do cofnięcia pozwu doszło po wydaniu wyroku, ale przed jego uprawomocnieniem się. Dlatego prawidłowo zarzucił skarżący, że wydając zaskarżone postanowienie Sąd Okręgowy naruszył przepisy art. 203 § 1 k.p.c. z treści którego jasno wynika, że po wdaniu się w spór cofnięcie pozwu bez zgody pozwanego jest możliwe jedynie za zrzeczenie się roszczenia.

Z tych względów Sąd Apelacyjny ocenił, że zażalenie pozwanego jest w tym zakresie uzasadnione. Ocena taka skutkowało uwzględnieniem zażalenia i koniecznością zmiany zaskarżonego postanowienia na podstawie art. 386 § 1 w związku z art. 397 § 2 k.p.c., poprzez eliminację wadliwego postanowienia z obrotu prawnego.

Cofnięcie pozwu za zgodą pozwanego na podstawie oświadczeń dołączonych do pisma z dnia 27 czerwca 2014r. nie miało wpływu na prawomocną już treść tej części rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Rzeszowie, która dotyczyła oddalenia żądania powoda co do zapłaty kwoty 46 716 EUR. Z tego względu Sąd Apelacyjny był uprawniony do rozpoznania zażalenia, bowiem cofnięcie pozwu za zgodą pozwanego mogło wywołać skutki jedynie co do części pozwu obejmującej żądanie powoda zasądzenia od pozwanego kwoty 73 284 EUR, co do której Sąd Okręgowy nieprawomocnym wyrokiem orzekł o oddalenia powództwa. W związku z zaskarżeniem wyroku przez powoda w tej części wyrok z dnia 22 października 2013r. nie uprawomocnił się, a zatem powód mógł skutecznie cofnąć pozew w tej części za zgodą pozwanego. O uchyleniu wyroku i umorzeniu postępowania w tym zakresie Sąd Apelacyjny orzekł odrębnym postanowieniem.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.